

Olika alternativ att ordna räddningsutbildning på svenska

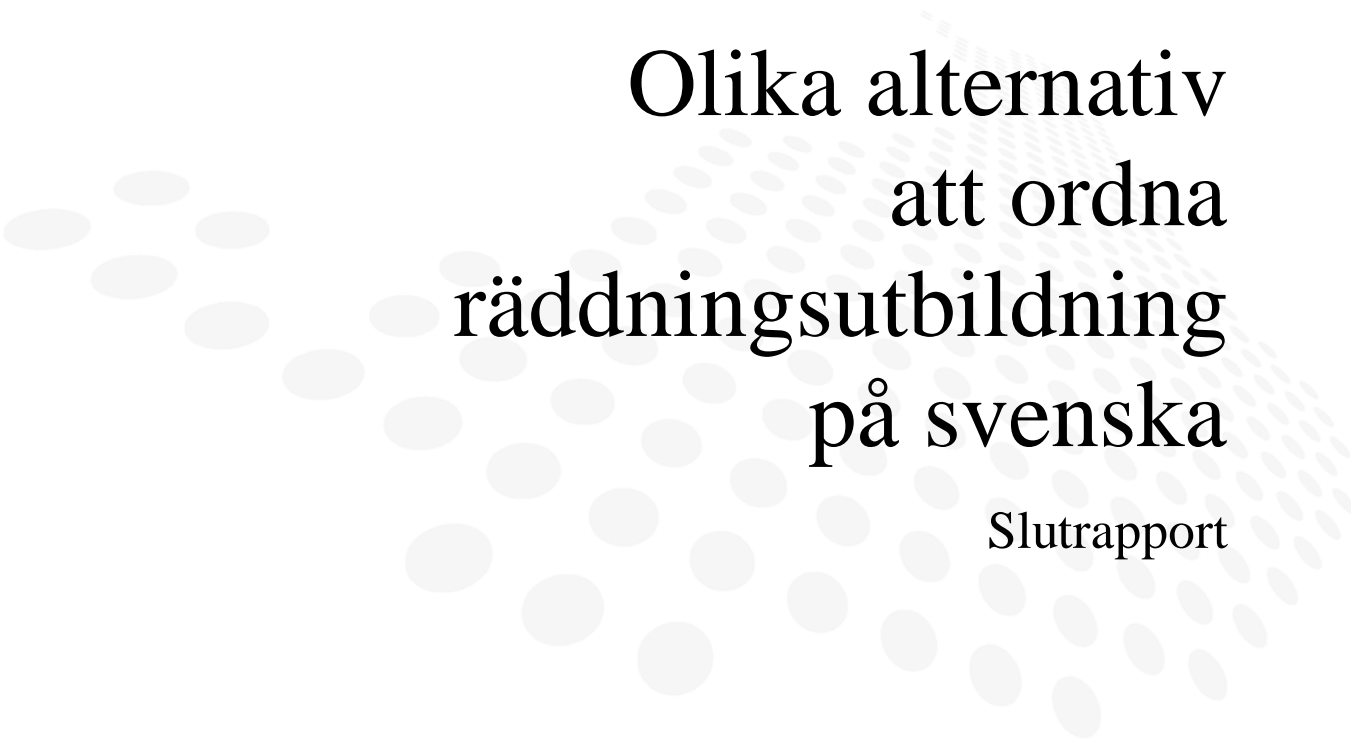
Slutrapport

Inre säkerhet

INRIKESMINISTERIETS PUBLIKATION 9/2010

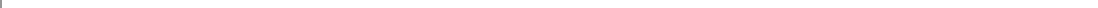
INRIKESMINISTERIET
Inre säkerhet

Olika alternativ att ordna räddningsutbildning på svenska

Slutrapport

Helsingfors 2010

Inrikesministeriet
Kopieringstjänsten
2010

ISSN 1236-2840
ISBN 978-952-491-565-6 (häftad)
ISBN 978-952-491-566-3 (PDF)

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare) En arbetsgrupp för att utreda olika alternativ för ordnande av den svenskspråkiga räddningsutbildningen Ordförande Hannu Olamo Sekreterare Mirva Kahlos		Typ av publikation Rapport	
		Uppdragsgivare Inrikesministeriet, räddningsavdelningen	
		Datum för tillsättandet av organet 1.7.2009, SM027:00/2009	
Publikation (även den finska titeln) Olika alternativ att ordna räddningsutbildning på svenska			
Publikationens delar			
Referat Inrikesministeriets räddningsavdelning tillsatte den 1 juli 2009 en arbetsgrupp med uppgift att utreda alternativen i fråga om att arrangera utbildning av räddningspersonal på svenska. Arbetsgruppen fick i uppdrag att utreda särskilt den svenskspråkiga utbildningen vid Räddningsinstitutet, speciellt resursfördelningen och modellerna för genomförandet av den svenskspråkiga utbildningen av räddningspersonal. Arbetsgruppens mandattid var den 1 juli till den 31 december 2009. Arbetsgruppens viktigaste förslag är: - Räddningsinstitutet har det övergripande ansvaret för att arrangera utbildningen, samarbetsparter kan vara någon annan läroinrättning eller räddningsverken. - Nästa svenskspråkiga utbildning av räddningspersonal börjar 2011. - Planeringen och genomförandet av utbildningen bör integreras i Räddningsinstitutets allmänna referensram för planering och resurser. - Permanent finansiering och personalresurser ska arrangeras för utbildningen. - Räddningsinstitutet rekryterar personal för att planera och leda kurserna inom den svenskspråkiga utbildningen av räddningspersonal. - Antalet intagningsplatser till utbildningen baserar sig på den enkät om behovet av arbetskraft som gjorts för räddningsverken och utbildningsbehovet på antalet tvåspråkiga brandstationer i Finland. - I framtiden utreds också behovet av annan svenskspråkig utbildning inom ramen för den yrkesinriktade grundutbildningen vid Räddningsinstitutet.			
Nyckelord Räddningsinstitutet, svenskspråkig utbildning av räddningspersonal			
Övriga uppgifter Elektronisk version, ISBN 978-952-491-566-3 (PDF), www.intermin.fi/publikationer			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 41/2009		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-565-6
Sidoantal 14	Språk svenska	Pris 10 € + moms	Sekretessgrad offentlig
Distribution Inrikesministeriet		Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri) Ruotsinkielellä annettavan pelastajakoulutuksen järjestämisvaihtoehtoja selvittävä työryhmä Puheenjohtaja Hannu Olamo Sihteeri Mirva Kahlos		Julkaisun laji Raportti	
		Toimeksiantaja Sisäasiainministeriön pelastusosasto	
		Toimielimen asettamispäivä 1.7.2009, SM027:00/2009	
Julkaisun nimi Ruotsinkielellä annettavan pelastajakoulutuksen järjestämisvaihtoehdot (Olika alternativ att ordna räddningsutbildning på svenska)			
Julkaisun osat			
Tiivistelmä Sisäasiainministeriön pelastusosasto asetti 1.7.2009 työryhmän selvittämään ruotsinkielellä annettavan pelastajakoulutuksen järjestämisvaihtoehtoja. Työryhmän tehtäväksi linjattiin erityisesti Pelastusopiston ruotsinkielisen koulutuksen, erityisesti ruotsinkielisen pelastajakoulutuksen resursoinnin ja toteutusmallien selvittäminen. Työryhmän toimikausi oli 1.7.2009 - 31.12.2009 Työryhmän keskeiset esitykset ovat: - Pelastusopistolla tulee olla kokonaisvastuu koulutuksen järjestämisestä, yhteistyökumppaneita voivat olla jokin toinen oppilaitos tai pelastuslaitokset. - Seuraava ruotsinkielinen pelastajakoulutus alkaa vuonna 2011 - Koulutuksen suunnittelu ja toteutus tulee integroida Pelastusopiston yleiseen suunnittelu- ja resurssiviitekehykseen - Koulutukselle järjestettävä pysyvä rahoitus ja henkilöresurssit. - Pelastusopisto rekrytoi henkilön ruotsinkielisen pelastajakoulutuksen suunnittelijaksi ja kurssinjohtajaksi. - Koulutuksen aloituspaikkamäärät perustuvat pelastuslaitoksille tehtyyn työvoimatarvekyselyyn ja koulutustarve kaksikielisten paloasemien määrään Suomessa. - Jatkossa selvitetään tarpeet myös muuhun ruotsinkieliseen koulutukseen Pelastusopiston ammatillisessa peruskoulutuksessa.			
Avainsanat (asiasanat) Pelastusopisto, ruotsinkielinen pelastajakoulutus			
Muut tiedot Sähköisen julkaisun ISBN 978-952-491-566-3 (PDF), osoite www.intermin.fi/julkaisut			
Sarjan nimi ja numero Sisäasiainministeriön julkaisut 41/2009		ISSN 1236-2840	ISBN 978-952-491-565-6
Kokonaissivumäärä 14	Kieli suomi	Hinta 10 € + alv	Luottamuksellisuus julkinen
Jakaja Sisäasiainministeriö		Kustantaja/julkaisija Sisäasiainministeriö	

Till inrikesministeriets räddningsavdelning

Inrikesministeriet tillsatte 1.7.2009 en arbetsgrupp för att utreda olika alternativ för ordnande av den svenskspråkiga räddningsutbildningen.

Arbetsgruppen har slutfört sitt uppdrag och överlämnar härmed sin arbetsgruppspromemoria till inrikesministeriets räddningsavdelning.

Helsingfors, den 19 februari 2010

Hannu Olamo

Helena Taxell

Pekka Rantala

Matti Waitinen

Stig Granström

Petri Nenonen

Tero Mäki

Peter Johansson

Leif Ahlqvist

Roger Roos

Torbjörn Lindström

Mirva Kahlos

Innehåll

1 Inledning.....	8
2 Nuläget	9
3 Utredningens syften och alternativen för ordnande av utbildning.....	10
4 Arbetsgruppens förslag	13
5 Förslagets ekonomiska konsekvenser	14

1 Inledning

Enligt 17 § i lagen om Räddningsinstitutet (607/2006) är undervisningsspråket vid institutet finska, men det ges också undervisning på svenska. Räddningsinstitutet ordnar utbildning som leder till en yrkesexamen och även annan utbildning genom utbildningsprogram och kurser på svenska om det behövs. Men enligt en utredning från Räddningsinstitutet har det i praktiken visat sig svårt att ordna utbildning på svenska. Man har försökt ordna utbildning genom att köpa tjänster utifrån konkurrensutsättning av utomstående tjänsteleverantörer och rekrytera de nödvändiga lärarna för utbildning i egen regi. Försöken har varit resultatlösa.

Räddningsinstitutet har ordnat räddningsutbildning på svenska sedan 90-talet, den senaste utbildningen ordnades 2006 - 2007.

Inrikesministeriets räddningsavdelning tillsatte 1.7.2009 en arbetsgrupp för att utreda olika alternativ för ordnande av svenskspråkig räddningsutbildning.

Som arbetsgruppens uppgift utstakades särskilt att utreda olika modeller för att ta fram resurser för och genomföra den svenskspråkiga utbildningen vid Räddningsinstitutet, framför allt svenskspråkig räddningsutbildning.

Arbetsgruppens mandatperiod var 1.7.2009 - 31.12.2009 och den organiserades på följande sätt:

Ordförande Hannu Olamo, teknisk direktör, inrikesministeriet

Medlemmar:

Mirva Kahlos, överinspektör, inrikesministeriet

Personlig suppleant Maija Peltokangas, överinspektör, inrikesministeriet

Helena Taxell, undervisningsråd, Utbildningsstyrelsen

Personlig suppleant Tor Lindholm, undervisningsråd, Utbildningsstyrelsen

Pekka Rantala, utbildningsdirektör, Räddningsverket

Personlig suppleant Jouko Gorski, äldre lärare, Räddningsinstitutet

Matti Waitinen, rektor för Helsingfors Räddningsskola, Helsingfors räddningsverk

Personlig suppleant Marko Seppä, äldre lärare, Helsingfors Räddningsskola

Stig Granström, områdesbrandchef, Västra Nylands räddningsverk

Petri Nenonen, utbildningschef, Egentliga Finlands räddningsverk

Tero Mäki, räddningsdirektör, Österbottens räddningsverk

Personlig suppleant Ole Wik, räddningschef, Österbottens räddningsverk

Peter Johansson, räddningschef, Räddningsverket i Östra Nyland

Personlig suppleant Petri Lyttinen, brandmästare, Räddningsverket i Östra Nyland

Leif Ahlqvist, räddningschef, Räddningsverket Mariehamn

Personlig suppleant Patrik Lindberg, brandmästare, Räddningsverket i Mariehamn

Roger Roos, organisationschef, Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund FSB

Personlig suppleant Anders Ehrnsten, utbildningschef, Finlands Svenska Brand- och Räddningsförbund FSB
Torbjörn Lindström, områdesbrandchef, Finlands Brandbefälsförbund rf
Personlig suppleant Vesa Berg, biträdande räddningschef, Mellersta Österbottens och Jakobstadsområdets räddningsverk

Arbetsgruppen utförde sitt arbete som tjänsteuppdrag, för arbetsgruppens möten betalades inte mötesarvode eller reseersättning.

Arbetsgruppen sammanträdde fyra gånger under hösten 2009.

2 Nuläget

Räddningsverket har under 1990-talet anordnat räddningsutbildning på svenska bl.a. i samarbete med Jakobstads räddningsverk och under 2000-talet i egen regi i Kuopio, emellertid så att timplärarna rekryterades särskilt från Västra Nylands räddningsverk.

Den sista räddningsutbildningen på svenska genomfördes i samarbete med Österbottens räddningsverk och Västra Nylands räddningsverk 2006 - 2007. Utbildningen genomfördes innan lagen om offentlig upphandling trädde i kraft.

År 2008 försökte Räddningsinstitutet i samarbete med räddningsområdena åstadkomma en utbildning enligt tidigare modell. Finansieringen säkerställdes i budgeten 2009. Man beslöt att genomföra utbildningen på bägge inhemska språken. I den obligatoriska konkurrensutsättning som fullföljdes i enlighet med villkoren i upphandlingslagen lämnades två anbud om ordnandet av undervisning i akutvård. Det lämnades inte ett enda anbud om ordnandet av undervisning i räddningsverksamhet. Räddningsinstitutet utredde även läroanstaltens interna möjligheter att ordna utbildning, varvid det fastställdes att även om det hade varit möjligt att få timplärare, så var det inte möjligt att hitta heltidsanställda lärare eller kursledare.

Utgående från tidigare erfarenheter konstaterades det vid Räddningsinstitutet att en utbildning i Kuopio med enbart timplärare inte endast vore verkligen dyr utan även svår att ordna.

Räddningsinstitutet uppskattade att de svårigheter som den gällande upphandlingslagstiftningen medförde i betydande utsträckning bidrog till att konkurrensutsättningen av utbildningen som riktade sig till räddningsområdena misslyckades.

Efter att man misslyckats med försöket att ordna en tvåspråkig (svenskspråkig) räddningskurs kom Räddningsinstitutet överens med inrikesministeriets

räddningsavdelning att nybörjarplatserna överförs till den finskspråkiga räddningsutbildningen i Kuopio så att de 30 "extra" räddningspersonerna utexamineras före hösten 2012 i enlighet med tabell 1; med andra ord skulle de ordinarie grupperna på 30 studerande utökas med två nybörjarplatser fram till de kurser som börjar i augusti 2012. Denna lösning har nedtecknats i Räddningsinstitutets befintliga resultatavtal.

År	Nybörjarplatser på våren	Nybörjarplatser på hösten
2008	30 + 30	30 + 30
2009	32 + 32	32 + 32
2010	32 + 32	32 + 32
2011	32 + 32	32 + 32
2012	32 + 32	32 + 30

Tabell 1 Nybörjarplatser i räddningsutbildningen 2008 - 2012

3 Utredningens syften och alternativen för ordnande av utbildning

På sitt första möte fastställde arbetsgruppen att den räddningsutbildning som Räddningsinstitutet ordnar på svenska ska uppfylla bl.a. följande villkor:

- 1) utbildningen ska ordnas regelbundet och vara tidtabellsmässigt förutsägbar
- 2) platsen kan vara Kuopio, en annan läroanstalt eller räddningsverken i samarbete med Räddningsinstitutet,
- 3) Räddningsinstitutet ska bära det övergripande ansvaret för utbildningen,
- 4) för utbildningen ska säkerställas bestående finansiering och personresurser (utbildningsplanerare/kursledare)

På sitt andra möte bekantade sig arbetsgruppen med en icke-officiell kartläggning som utförts inom gruppen av läroanstalter som kunde fungera som svenskspråkiga samarbetsparter, och med Räddningsinstitutets förslag med olika alternativ för ordnande av räddningsutbildning på svenska.

Den icke-officiella förfrågan besvarades av Yrkehögskolan Arcada i Helsingfors, Yrkehögskolan Novia i Vasa-Åbo-Jakobstad, Yrkesinstitutet Practicum i Helsingfors, Optima i Jakobstad och Yrkesakademin i Österbotten.

Läroanstalterna hade enligt egen utsago redan tidigare samarbetat med Räddningsinstitutet. Optima i Jakobstad och Yrkesakademin i Österbotten kom överens om ett samarbetsmöte med rektorn för Räddningsinstitutet.

I Räddningsinstitutets förslag med olika alternativ för ordnande av räddningsutbildning på svenska konstaterades bl.a. följande:

1 Planeringen och genomförandet av den tvåspråkiga räddningsutbildningen ska integreras i arrangemangen kring den övriga räddningsutbildningen och därmed i den allmänna planerings- och resursreferensramen för Räddningsinstitutets undervisning.

2 Antalet nybörjarplatser inom den tvåspråkiga räddningsutbildningen från och med 2013 ska avpassas mot antalet nybörjarplatser inom den övriga räddningsutbildningen med ett planeringsspann på tre år (första perioden 2013 - 2015, följande 2016 - 2018 osv.) så att det under den här tiden inleds 11 finskspråkiga räddningskurser vid Räddningsinstitutet (t.ex. 30 - 32 studerande/kurs) och en tvåspråkig kurs (med t.ex. 18 studerande/kurs). Alla här nämnda utbildningar ska tilldelas resurser ur institutets budgetram.

År	Nybörjarplatser på våren	Nybörjarplatser på hösten
2010	32 + 32	32 + 32
2011	32 + 32	32 + 32
2012	32 + 32	32 + 30
2013	30 + <u>18</u>	32 + 32
2014	30 + 30	32 + 32
2015	30 + 30	32 + 32
2016	30 + <u>18</u>	32 + 32

Tabell 2 Räddningsinstitutets förslag rörande nybörjarplatser i räddningsutbildningen

Från och med 2013 (nybörjarplatserna i den tvåspråkiga utbildningen är understrukna) är antagandet att räddningsutbildningen omfattar 360 nybörjarplatser över 3 år, dvs. i genomsnitt 120 platser/år.

I den finskspråkiga utbildningen förstoras kurserna alltså något så att den svenskspråkiga undervisningen kan påbörjas med ett betydligt färre antal studerande än normalt.

Räddningsutbildningen på svenska kommer alltid att medföra extra kostnader. Den största utgiftsposten härrör från ordnandet av undervisning i akutvård (efter

konkurrensutsättning). Också anställningen av timlärare, lokal- och möbelhyror samt eventuella kursledararvoden är extra kostnader.

Det helhetsekonomiska kostnadstrycket minskar på motsvarande sätt genom de inbesparade arvoden för timundervisning inom undervisningsenheterna för räddningsverksamhet och akutvård och eventuellt genom ökade inkomster för kompletteringsutbildning.

Enligt preliminära beräkningar uppgår den extra kostnaden från och med år 2013 till ca 130 000 - 140 000 €per år.

3 Antalet nybörjarplatser som avtalas om i resultatavtalet för räddningsutbildningen grundar sig på Räddningsinstitutets förfrågan till räddningsverken om behovet av arbetskraft.

4 Förfarandet kan erbjuda ett sätt att ordna regelbunden, förutsägbar tvåspråkig räddningsutbildning på. Bl.a. rekryteringen av studerande och utbildare och sökandet efter övningsmiljöer blir förnuftigare. Dessutom ges möjlighet till framgångsrik konkurrensutsättning.

5 Huvudprinciperna för ordnandet av tvåspråkig räddningsutbildning är bl.a.

- Undervisningen i akutvård på svenska konkurrensutsätts, varvid undervisningen ordnas regionalt.
- Räddningsinstitutet ordnar den övriga undervisningen för räddningsexamen i egen regi både i regionen och i institutets egna lokaler i Kuopio. När det ordnas undervisning i regionen, ska den i mån av möjlighet alltid ordnas på svenska.

Vid Räddningsinstitutet ordnas särskilt övningar som äger rum på övningsområden för studieperioderna om farliga ämnen och räddningsteknik.

- Räddningsinstitutet rekryterar en person ur lärarkåren att planera den tvåspråkiga räddningsutbildningen och leda kursen.

6 Den här beskrivna modellen orsakar Räddningsinstitutet tilläggskostnader.

Arbetsgruppen godkände Räddningsinstitutets planeringsmodell som utgångspunkt för sitt förslag.

4 Arbetsgruppens förslag

Arbetsgruppen föreslår följande åtgärder för ändamålet att ordna räddningsutbildning på svenska:

1. Räddningsinstitutet har det övergripande ansvaret för räddningsutbildningen på svenska. Utbildningsplatsen kan vara Räddningsinstitutet, en annan läroanstalt eller räddningsverken i samarbete med Räddningsinstitutet. Undervisningen i akutvård på svenska kan konkurrensutsättas, varvid undervisningen ordnas regionalt. Vid Räddningsinstitutet ordnas särskilt övningar som äger rum på övningsområden för studieperioderna om farliga ämnen och räddningsteknik.
2. Räddningsutbildning på svenska ska ordnas regelbundet med tre års intervall.
3. Följande räddningsutbildning på svenska börjar i augusti 2011 med en kvot på 18 nybörjarplatser. Rekryteringen av studerande ska äga rum i januari-februari 2011.
4. Planeringen och genomförandet av räddningsutbildningen på svenska ska integreras i arrangemangen kring den övriga räddningsutbildningen och därmed i den allmänna planerings- och resursreferensramen för Räddningsinstitutets undervisning. Antalet nybörjarplatser inom räddningsutbildningen på svenska ska avpassas mot antalet nybörjarplatser inom den övriga räddningsutbildningen med ett planeringsspann på tre år.
5. Bestående finansiering och lämpliga personresurser ska reserveras i Räddningsinstitutets budget för räddningsutbildningen på svenska. För räddningsutbildningen överlag ska tillräckliga resurser reserveras i resultatavtalet mellan Räddningsinstitutet och inrikesministeriet så att både den finskspråkiga och den svenskspråkiga räddningsutbildningen kan tilldelas resurser ur Räddningsinstitutets budgetram.
6. Räddningsinstitutet ska rekrytera en person med uppdraget att planera de svenskspråkiga kurserna och fungera som kursledare i dem.
7. I resultatavtalet för räddningsutbildningen bestäms antalet nybörjarplatser utgående från Räddningsinstitutets förfrågan till räddningsverken om behovet av arbetskraft. Behovet av svenskspråkiga räddningsarbetare fastställs utgående från antalet tvåspråkiga brandstationer i Finland (Statsrådets beslut om räddningsområden).
8. Inrikesministeriets räddningsavdelning kommer att utreda behovet av annan svenskspråkig utbildning inom Räddningsinstitutets yrkesinriktade grundutbildning.

5 Förslagets ekonomiska konsekvenser

Räddningsinstitutet har kommit överens med inrikesministeriet om antalet nybörjarplatser bl.a. för 2011 enligt vad som anges i tabell 1 på sidan 10. Arbetsgruppens förslag rörande den svenskspråkiga räddningsutbildningen enligt ovan innebär att tre räddningskurser inleds på hösten 2011.

Kostnaderna för anställandet av en kursledare till den svenska räddningsutbildningen kan variera kraftigt beroende på hur anställningen genomförs. Det kostnadssnålaste alternativet skulle vara att rekrytera en av lärarna vid Räddningsinstitutet till uppdraget. Ett annat, dyrare alternativ är att anställa en svenskspråkig person utanför institutet. I bägge fall måste personen ha bra kunskaper i svenska och tillräckliga kunskaper om de svenskspråkiga och tvåspråkiga områdena i landet. Om denna person också kunde fungera t.ex. som utbildare i kursen för släck- och räddningsteknik skulle det spara kostnader.